

Campingplasser – bygning slovgivningens fristad?

Lover, forskrifter og veiledninger om brannvern på campingplasser inneholder mange begreper som er dårlig definert. Resultatet av dette er svært ulik praksis på de enkelte campingplassene. En storstilt ryddeaksjon i regelverket er nødvendig – kanskje med en egen forskrift for campingplasser?

Tekst og foto: Thor Kr. Adolfsen

Campingplassereiere i Norge organiserer campingplassene veldig forskjellig. Noen campingplasser er godt organiserte med klare krav til konstruksjoner, avstander mellom campingenheter og gode forebyggende tiltak. Andre campingplasser minner om bygningsslovgivningens fristad der trehytter i forbindelse med campingvogn er blitt så store at det er vanskelig å få øye på campingvognen.

Ved risikovurdering av campingplasser er ett av problemene at det ikke settes branntekniske krav til selve campingvognen. Da kan det mange ganger virke rart, og noen ganger meningsløst, å sette branntekniske krav til konstruksjoner som er i forbindelse med campingvognen. Se figur 1.

FIGUR 2: Tradisjonelle fortelt brenner også godt. Mange fortelt er fylt med møbler i plast og polyuretanskum som bidrar til et raskt og intenst brannforløp.

fordi det skiller mellom hva som er tillatt og ikke tillatt. I brannsammenheng må vi allikevel være klar over at den tradisjonelle løsningen med en campingvogn og et fortelt av vanlig teltduk, også brenner godt og kan føre til brannspredning. Se figur 2.

Det statistiske materialet for brann på campingplasser er dårlig. Det skjer nok en del mindre branner, men det er som regel folk til stede som slukker slike branner effektivt. Brann på campingplasser er derfor ikke et stort samfunnsproblem. Campingplasser inneholder imidlertid mye brennbart materiale som er plassert tett. Det dreier seg i første rekke om campingvogner, fortelt, ulike former for såkalt spikertelt og biler. Campingplasser inneholder også mye brennbar gass, møbler i plast og plattinger i tre. Forutsetningene ligger derfor godt til rette for en storbrann ved tørt vær med mye vind. Vi kan fort få scenarier som kan minne om brannen i Lærdal 18. januar 2014.

Forskrifter

I forskrift om tekniske krav til byggverk er det i campingsammenheng avsnitt 2 § 11-6. som er sentral. Den lyder slik: Mellom lave byggverk skal det være minimum 8,0 m innbyrdes

avstand, med mindre det er truffet tiltak for å hindre spredning av brann mellom byggverkene i løpet av den tid som kreves for rømning og redning i det andre byggverket. Bestemmelsen kommer ikke til anvendelse for lave byggverk som samlet utgjør én bruksenhet.

Hva er så lave byggverk? Dette er forsøkt beskrevet i veiledningen slik: Med lave byggverk menes her byggverk med gesims- eller mønehøyde under 9,0 m. Gesims- eller mønehøyde måles på vegg som vender mot nabobyggverk. Byggverk som er forbundet med eller som omhyller campingvogner, bobiler mv. ("spikertelt"), er omfattet av bestemmelsene for lave byggverk. Fortelt av teltduk, aluminium, glassfiber eller plast, som kan demonteres og flyttes på en enkel måte, regnes ikke som "spikertelt". Brennbare konstruksjoner som har høyde mer enn 0,5 m over terreng (terrasser, leegger mv.) medregnes som del av byggverket.

Det er verd å legge merke til at spikertelt ikke er nærmere definert. Forskriften definerer imidlertid at teltduker med mer ikke er spikertelt. Spikertelt er som regel laget av tre eller ulike former for sandwichkonstruksjoner. Se figur 3.

FIGUR 3:

- A Tradisjonelt fortelt. Her gjelder minimumsavstanden for campingenheter som er på 3 meter.
- B Spikertelt utført som isolert fortelt. Før 5. februar i år gjaldt regelen om 8 meter dersom konstruksjonen ikke hadde en brannklassifisering tilsvarende EI 30. Etter 5. februar i år skal disse behandles som vanlig fortelt det vil si med en minimumsavstand på 3 meter mellom campingplassene.
- C Spikertelt utført i treverk. Før 5. februar i år gjaldt regelen om 8 meter dersom konstruksjonen ikke hadde en brannklassifisering tilsvarende EI 30. Da spikertelt ikke er skikkelig definert, kan disse etter 5. februar oppfattes slik at det er minimumsavstanden på 3 meter mellom campingplassene som gjelder.
- D Mobil home. Oppfattes som bolig med krav om 8 meters avstand til nærmeste bolighus dersom ikke det er benyttet materialer tilsvarende EI 30.

Lufteventiler med brannmotstand

Hindrer brannspredning

Securos passive FB-ventiler sørger for nødvendig lufting samtidig som de momentant blokkerer for spredning av brann. Ventilene krever ingen aktivering og har ingen detektorer eller bevegelige deler. Ventilene leveres med brannklasse EI30, EI60 og EI90.

Takfotventil
Brannsikker lufting av loft og tak

Overstrømsventil
Til gjennomføringer i brannklassifiserte vegger inne og ute

Hulromsventil
Ventilert brannstopp for hulrom bak utlekket kledning og i spalter eks. i raft

Luftelukenventil
For lufting i fasader med brannkrav eks. svalgang

SECURO
www.securo.no

Securo as • Neptunveien 6 • 7652 Verdal
Norge • tel +47 99 41 90 00
• fax +47 74 60 29 85 • post@securo.no

Ut fra denne teksten vil det da være krav om 8 meters avstand mellom spikerteltene, såfremt man ikke kan dokumentere en brannklasse på EI 30. Kan en slik brannklasse dokumenteres, gjelder kun det generelle kravet om avstand på campingplasser, som er satt til tre meter. Fortelt av teltduk, aluminium, glassfiber eller plast regnes ikke som spikertelt. I brev fra Direktoratet for byggkvalitet til NHO – Reiseliv 24.2.2014 presiserer direktoratet at isolerte fortelt i praksis fungerer som fritidsbolig og tilføyer at oppføring av slike bygg er søknadspliktig og at vanlige krav (8 meter red. anm.) til skille mellom lave byggverk gjelder.

5. februar i år legger Direktoratet for byggkvalitet ut følgende endring på sine nettsider:

I endring i veiledningen 1.9.2014 ble det presisert at fortelt som ikke skal regnes som "spikertelt", må være uisolerte. Det har i ettertid vist seg at denne endringen har fått noen utilsiktede konsekvenser, og Kommunal- og moderniseringsde-

partementet har derfor besluttet at presiseringen om at fortelt må være uisolerte, skal tas ut av veiledningen. Denne teksten gjør temaet svært uklart. Hva regnes nå som spikertelt? Det kan tolkes som om at det som tidligere ble regnet som spikertelt, ikke regnes som det lenger. I praksis står det da at det nå er fritt fram for alle typer konstruksjoner uten krav til klassifisering av materialene og man kan beholde minsteavstanden på tre meter.

I et forsøk på å presisere hva som er spikertelt og hva som ikke er det, har myndighetene linket dette til hva som er lett å demontere og flytte. Dette er bestemmelser som kan diskuteres i det uendelige og er etter Brann & Sikkerhets vurdering lite egnet i forskrifter om brannvern. Direktoratet for byggkvalitet har satt i gang et arbeid med å se nærmere på problemstillingen med byggverk på campingplass.

Hva var foranledningen til at denne siste endringen av presiseringen kom? Brann & sikkerhet vet at blant annet NHO Reiseliv har tatt kontakt

med Kommunal- og forvaltningskomiteen. Vi har gjentatte ganger bedt om en beskrivelse av prosessen med tilhørende dokumentasjon, men får dessverre svært lite informasjon fra både Kommunal og moderniseringsdepartementet og NHO Reiseliv.

FAKTA:

Endringshistorikk vedrørende hva som regnes som spikertelt 01.04.14 Klargjøring av hva som ikke regnes som "spikertelt" er gjort med denne setningen i veiledningen: Fortelt av teltduk, aluminium, glassfiber eller plast, som kan demonteres og flyttes på en enkel måte, regnes ikke som "spikertelt". 01.09.14 Ny presisering i veiledningen: Fortelt som ikke skal regnes som "spikertelt", må være uisolerte. 05.02.15 Ny presisering i veiledningen: Fortelt som ikke skal regnes som "spikertelt" må være uisolerte, er tatt ut.

Din leverandør av brann- og industri-vern produkter

Grove Knutsen er et profesjonelt merkevarehus og ledende leverandør av bygg- og industrivareprodukter siden 1946. Vi lagerfører mange typer slanger, kuplinger, grenrør, strålerør, brannposter, rømningsstiger og slangetromler.

STENDERE

STRÅLERØR

SLANGETROMMEL

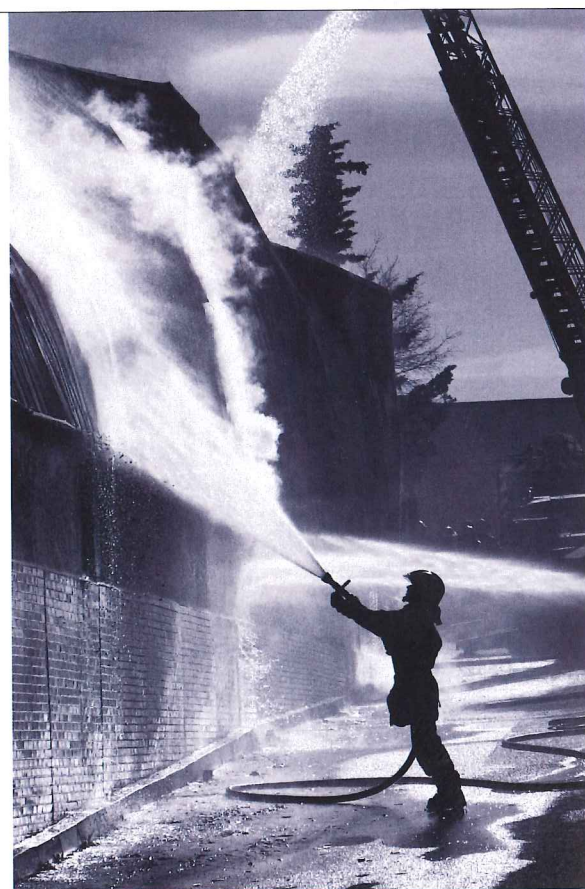
BRANNSLANGER

GRENØR

KUPLINGER

GROVE KNUTSEN

firmapost@groveknutsen.no
telefon: 22 81 26 00
www.groveknutsen.no

Miele
PROFESSIONAL

Klar til bruk - rengjort, desinfisert og impregnert!

Systemløsninger for behandling av verneutstyr

- Vaskemaskin og tørketrommel for verneklær, kjemiske beskyttelse drakter, beredskap tepper og åndedrettsvern
- Rengjøringsmaskiner for respiratorer
- Rengjøring og desinfisering maskin for anestesi instrumenter

Vi sees på Brannvernkonferansen 2015

Miele AS
Nesbruveien 71, 1394 NESBRU
Postboks 194, 1378 NESBRU
Telefon 67 17 31 00
Telefaks 67 17 34 29
E-post: professional@miele.no
Internett: www.miele-professional.no

Departementet svarer

Brann & Sikkerhet sendte noen spørsmål til statssekretær Per-Willy Trudvang Amundsen (Frp). Det var hans fagdirektør Anne Marit Schiong som svarte. Av plasshensyn har vi kun trukket ut det vi mener er viktigst.

Tekst: Thor Adolfsen

- Hvilke branntekniske vurderinger er lagt til grunn for endring av bestemmelsen?

- Det er ikke foretatt endringer i byggteknisk forskrift (TEK10), kun i veiledningen til forskriften. Det lå ikke noen selvstendig branntekniske vurderinger til grunn for presiseringen som Direktoratet for byggkvalitet tok inn i veiledningen 1. oktober 2014. Departementet har mottatt flere tilbakemeldinger fra blant annet NHO Reiseliv, om at denne presiseringen som gjaldt begrepet "spikertelt" kom uventet, og at den fikk uventede konsekvenser som NHO Reiseliv mente ikke hadde vært tilstrekkelig vurdert, og heller ikke informert om i forkant. Vi har nå bedt Direktoratet for byggkvalitet vurdere om det er forsvarlig å innføre egne avstandskrav mellom

midlertidige byggverk på campingplasser. En grunnleggende forutsetning for eventuelle endringer er at disse ikke må gå på bekostning av personsikkerheten.

- Hvilken sikkerhet vil vi nå få på norske campingplasser? Kan myndighetene garantere for at reglene er gode nok?

- Reglene i plan- og bygningsloven, SAK10 og TEK10 gjelder generelt for byggverk med mindre det er gjort særskilte unntak fra loven. Det er gjort et særskilt unntak i SAK10 for plassering av campingvogner på campingplass som er godkjent eller regulert for formålet. I disse tilfeller er det ingen søknadsplikt selv om den skal stå i mer enn 2 år. Utover dette har vi ingen egne spesialregler som gjelder for ulike typer byggverk på en campingplass, som eksempelvis

"spikertelt". Ved plassering/oppføring av byggverk på campingplass må plan- og bygningslovgivningens regler følges.

- Skal det være slik at når man bygger ulovlig lenge nok, så blir det lov?

- Ved plassering/oppføring av byggverk på campingplasser skal som nevnt ovenfor plan- og bygningslovgivningen følges. Det er tiltakshaver, i dette tilfellet campingplassleietakeren selv, som har ansvaret for å passe på at tiltaket oppfyller krav gitt i eller i medhold av plan- og bygningsloven. Ulovligheter etter plan- og bygningsloven foreldes ikke. Det vil være uten betydning for bygningsmyndighetene om tiltakshaver hevder å ha vært i "god tro" om lovligheten av tiltaket. Bygningsmyndigheten har etter loven plikt til å følge opp ulovligheter.

Direktoratet for byggkvalitet svarer

Direktoratet har satt i gang et arbeid med å se nærmere på problemstillingen med byggverk på campingplass.

Tekst: Thor Adolfsen

Brann & Sikkerhet har stilt senioringeniør Vidar Stenstad i Direktoratet for byggkvalitet noen spørsmål i anledning saken.

- Er det mulig å si noe om hva man kan forvente seg her?

- Direktoratet for byggkvalitet har nettopp startet på dette arbeidet. I første omgang vil vi gå gjennom problemstillingen på nytt, og skissere ulike alternativer veier for videre prosess.

- Hvordan skal brannvesenene og campingplassseiere forhold seg til det faktum at mange har satt i gang et stort opprydningsarbeid som har kostet tid og mye penger, for så å oppleve

at reglene de rydder etter forandres over natten?

- Det er ikke gjort endringer i forskriften. Det er gjort en endring av veiledningsteksten tilbake til slik den var 1. april til 1. september 2014.

- Departementet sier rett ut at det ikke foreligger noen brannteknisk analyse for regelendringen. Hvordan stiller Direktoratet seg til dette?

- Endringen var en presisering som følge av en fortolkningsuttalelse fra departementet. Uttalelsen omhandler hva som er byggverk, og som dermed er omfattet av plan og bygningsloven med forskrifter. Det er dette som er problemstillingen.

En brannteknisk analyse er i så måte ikke relevant. Avstandsreglene for byggverk er uendret.

- Kan direktoratet garantere for at dagens regler er gode nok, særlig med hensyn på faren for en storbrann?

- Vi viser til svaret fra departementet. Vi understreker at "spikertelt" fortsatt er omfattet av bestemmelsene for lave byggverk. Dette er byggverk som framstår og brukes som permanent plasserte fritidsboliger. Problemstillingen gjelder grensedragningen mot enklere fortelt av teltduk og lignende som ikke er regulert av byggreglene.

Les mer på
PAROC.NO

SLIK BLIR HVERDAGEN VÅR ENKLERE

Den raske utviklingen av nye byggemetoder og byggematerialer fører til helt nye utfordringer for konstruksjonens brannsikkerhet. Teststandardene som brukes for byggematerialer er delvis foreldet, og lovverket oppdateres ikke raskt nok. Paroc mener at det kompromitterer brannsikkerheten i bygningskonstruksjoner, og vi har derfor gjennomført en undersøkelse blant 397 brannmenn i Finland for å finne ut hvilke forbedringer de anbefaler. Resultatene fra undersøkelsen viser til tre faktorer som gjør brannmannskapenes arbeid vanskeligere:

- økt mengde røykgass i bygninger (62 %)
- økt mengde løs eiendom i leiligheter (78 %)
- bruk av brennbar isolasjon (66 %).

Brannmennene mener at det desidert viktigste tiltaket for å øke brannsikkerheten er å forbedre konstruksjoners brannmotstand (50 %). Hensikten er å forhindre at brannen og de skadelige røykgassene spres seg fra ett rom til et annet, fra én leilighet til en annen.

Med isolasjon av plast i konstruksjoner spres brannen raskt og uberegnelig, og dessuten dannes det giftige røykgasser som gjør det vanskeligere for brannmennene å gjøre jobben sin, samtidig som den tar lengre tid.

I følge brannmennene som deltok i undersøkelsen, vil følgende forbedringer øke brannsikkerheten i bygninger:

1.

FORBEDRE KONSTRUKSJONERS
BRANNMOTSTAND

2.

ØKE BRUKEN AV IKKE-BRENN-
BART BYGGEMATERIELL I
KONSTRUKSJONER

93%

av brannmenn i undersøkelsen ville velge steinull som isolasjon.

SYKEHUSBRANNEN I KARLSTAD

29. august 2013 brøt det ut en kraftig brann i et tilbygg som var under oppføring ved sykehuset i Karlstad. Nærmeste nabo var operasjonsavdelingene og to pleieavdelinger, den ene for eldre multisyke pasienter, den andre for blant annet pasienter med lungesykdommer. Av de 24 pasientene på avdelingen for eldre multisyke var nesten alle sengeliggende. Brannen spredde seg hurtig i hele nordre vegg og tre etasjer opp i det nye operasjonshuset, og den fikk feste i formtre og stillaser. Vinden blåste den tykke, svarte røyken bort fra sykehuset, men begge pleieavdelingene måtte likevel evakueres. Det måtte operasjonsavdelingene også.

“

Brannforløpet gikk veldig raskt og heftig med celleplast. Når den først antenner, brenner den svært raskt", sier Morgan Palmquist, redningsleder under sykehusbrannen i Karlstad.

Brannvesenene reagerer

Brann & Sikkerhet har spurt en rekke brannvesen om hva de synes om den siste endringen der isolerte og uisolerte fortelt har samme avstandskrav, det vil si 3 meter. Her er utdrag av noen av reaksjonene:

Tekst: Thor Adolfsen

Oslo brann- og redningsvesen:

Brann- og redningsvesenet mener at en uklar forståelse av hva som er fortelt i form av teltduk eller lignende og såkalte «spikertelt», vil medføre en økt fare for omfattende branner på campingplasser. En startbrann vil kunne utvikle seg til å produsere svært stor effekt, sannsynligvis også overtenning. *Hege Hammer*

Larvik kommune:

Spikertelt er ikke problemet, men grensedragningen for hva som er «fortelt». Dette har direktoratet lovet å komme med klargjøring på.

Det vi ofte ser er imidlertid vanlige spikertelt (det vil si konstruksjoner i tre med varierende størrelse og utforming). Nå har vi hatt et par brannkonsulenter som hevder at det også for disse gjelder avstandskrav på 3 meter, og det blir feil. *Janne Balberg Kvisvik*

Midt-Gudbrandsdal brannvesen

Det er betenkelig at våre myndigheter tar bort noe så viktig. Vi som skal utøve tilsyn på campingplasser med mange spikertelt må ha noe å hjemle avvikene på. *Tom Gaustad*

Ringsaker kommune

Når det gjelder vinglingen som Direktoratet for byggkvalitet har, så blir jeg litt frustrert. Vi har ikke før informert om de gjeldende reglene og fått satt i verk tiltak, så kommer det noe nytt og en annen tolkning. Denne blir satt i verk raskere en vi klarer å informere campingplasseierne og brukerne av plassen og raskere enn det postgangen klarer å få frem informasjonen. *Inge Rosenberg*

Målselv kommune

Jeg leser med undring myndighetenes endring av krav i denne saken.

Campingplasser ligger i utgangspunktet ikke i sentrumsnære omgivelser, brannvesenets responstid blir deretter. Campingplassebemanningen kan ikke påregnes å forestå videre sløkkearbeider dersom det skjer en brannutvikling. Campingplasser er ofte åpne landskaper der vind får fritt spillerom med brannsmitte mellom enheter som følge.

Når vi i tillegg erfarer brannbelastningen slike etableringer utgjør, synes det meget betenkelig at myndighetene lempet på krav til slik etablering i stede for ytterligere innskjerping av regelverk. *Arvid Larsen*

Bamble kommune

Vi var en del kommuner som gikk sammen og henvendte oss til Direktoratet for byggkvalitet og Kommunal- og moderniseringsdepartementet vedrørende disse uklarhetene i forskriftene. Resultatet ble tilført i veiledningen til TEK10 den 01.09.14 og det medførte at alle isolerte fortelt måtte ha avstandskrav 8 meter. Den 05.02.15 ser vi at Kommunal- og moderniseringsdepartementet gjør kontra og denne tilleggsteksten blir fjernet igjen i veiledningen til TEK10. Det er svært uheldig at Kommunal- og moderniseringsdepartementet er vinglete og inkonsekvente i defineringen av sitt eget regelverk. Dette vanskeliggjør myndighetsutøvelsen og ikke minst tilliten for oss som skal drive et pålitelig tilsynsarbeid ute i kommunene.

Det mest alvorlig er at campingplassene har eskalert betraktelig de siste årene, og man kan registrere en fortetning på områdene som medfører at brannrisikoen (da spesielt konsekvenser) har økt betraktelig. Til tross for mer brannbelastning/brannenergi så er ikke brannregelverket endret i takt med utviklingen av campingområdene. Kort fortalt er brannrisikoen økt og brannsikkerheten redusert de siste 10-15 årene. Jeg tror en storbrann på campingplass vil komme, og med litt vind vil det få fatale konsekvenser. Noe må gjøres! *Morten Meen Gallefos*

Det mest alvorlig er at campingplassene har eskalert betraktelig de

Hvordan skal reglene praktiseres ved tilsyn?

Tekst: Thor Adolfsen

I mai 2011 utga Norsk brannvernforening en temaveiledning om brannvern på campingplasser. Dette ble gjort fordi det til stadighet var mange spørsmål knyttet til hvilke regler som gjaldt og hva som ble anbefalt av løsninger. Temaveiledningen ble presentert på flere arrangementer som NHO Reiseliv sto for. Den gangen var det rimelig klart

at såkalte isolerte fortelt kom inn under kravet om regelen som krever 8 meter mellom enhetene. Det gikk opp for mange campingplasseiere og brannvesen at mange hadde ført opp spikertelt eller isolerte fortelt ulovlig. En storstilt ryddeaksjon ble satt i gang flere steder. Presiseringen som ble offentliggjort 5. februar sier nå at det ikke lenger skiller mellom isolerte

te og uisolerte fortelt ved tolkning av avstandskrav for lave byggverk. Det betyr i praksis at ved oppføring av isolerte fortelt, så er minsteavstanden mellom enhetene kun 3 meter.

Direktør i Norsk brannvernforening: Klare regler er viktig

Tekst: Thor Adolfsen

Direktør Dagfinn Kalheim mener at de siste års utvikling på campingplasser viser at det er behov for et entydig og klart regelverk.

- Et entydig og klart regelverk er viktig for brannsikkerhet og den generelle byggesaksbehandlingen. Det er også viktig at tilsynsmyndighetene har klare regler å forholde seg til. Et tydelig regelverk har ikke bare med brannsikkerheten å gjøre, men også med like konkurranseregler for både campingplasseiere og produsenter av utstyr.

Jeg foreslår at man går bort fra å definere ulike konstruksjoner i forbindelse med campingvogner. Slike definisjoner vil ofte bli uklare da mange vil vri og vrenge på disse for å oppnå ulike mål. Jeg foreslår at man setter en maksimumsgrense for hvor stor en konstruksjon i tilknytning til campingvogn kan være, uansett materialbruk. Avstandsregelen bør vurderes relatert til tillatt areal. Regelverket for campingplasser bør samles i en ny forskrift.

Jeg foreslår at man setter en maksimumsgrense for hvor stor en konstruksjon i tilknytning til campingvogn kan være, uansett materialbruk. Avstandsregelen bør vurderes relatert til tillatt areal. Regelverket for campingplasser bør samles i en ny forskrift.

Foto: Terje Heiestad/Millimeterpress